

Útmutató a fordítás ügyes intézéséhez

Hogyan rendelj fordítást?

Ha nem vagy nyelvész, akkor jó hasznát veheted ennek az útmutatónak. Röviden bemutatjuk, milyen ismeretek szükségesek a jó szakfordítás megrendeléséhez.

10 fontos tanács

Tényleg mindent le kell fordítani?

Mennyibe fog kerülni?

Mennyire számít a fordítás stílusa?

Ha nem vagy szakfordító, ne fogj bele magad!

Véglegesítsd a szöveget, mielőtt leadod!

Mire jó az internetes fordítás?

Beszéld meg a fordítóval a céljaidat!

Kell, hogy a fordító ismerje a szakterületet?

Mire jó a nyelvi ellenőrzés?

Ne fizess többet, mint amennyi szükséges!

1

Tényleg mindent le kell fordítani?

Minél rövidebb a szöveg, annál olcsóbb a fordítás. A fordítás megrendelésekor tehát a leghatékonyabb költségcsökkentő tényező az, ha a fordítandó anyag mennyiségét csökkented. Gondold végig, biztosan szükséges-e lefordítani egy 50 oldalas dokumentum minden egyes betűjét. Nem lehet, hogy vannak a cél szempontjából kevésbé jelentős részek? Vannak olyan mellékletek, amelyek eredeti nyelven is használhatók?

Kérj segítséget a fordítóirodától! Kérd meg őket, hogy nézzék át az anyagot és segítsenek kiválasztani azokat a részeket, amelyek fordítása elengedhetetlen. Egy korrekt fordítóirodát megbízhatasz azzal, hogy jelölje ki a teljes anyagból a legfontosabb részeket. Ha Te írod a fordítandó szöveget, akkor figyelj arra, hogy a fordításra leadott változatban ne legyenek felesleges ismétlődések, próbálj tömören fogalmazni.

Ha a szövegben sok az ismétlődés, de nem szeretnéd átalakítani a fordítás megrendelése előtt, akkor szólj a fordítóirodának, hogy olyan árajánlatot kérsz, ami számol az ismétlődésekkel. Egy megbízható iroda eleve ilyen ajánlatot ad, ha már ismeri a szöveget.

2

Mennyibe fog kerülni?

A fordítási díj függ a lefordítandó szöveg hosszától, a használt nyelvek gyakoriságától (vagy ritkaságától), a szöveg szaknyelvi nehézségétől és az átadási határidőtől.

A szöveg hosszát a betűk számával mérik, beleszámolva a szóközöket is. Vannak ettől eltérő számítási módok is, például a szavak száma, oldalak száma: ezek alapján a fordítóiroda meg tudja becsülni a szöveg tényleges terjedelmét.

Minél gyakoribb egy nyelv, illetve minél kevésbé speciális egy szakterület, annál olcsóbb a fordítása. A sürgős fordítás díja azért borsosabb, mert ezeket a fordítók előre veszik mindennapi munkájuk során.

A fordítás díja egyéb minőségi tényezőktől is függ, de ez nem jelenti azt, hogy a drágább fordítás minden esetben jobb minőséget takar. Ugyanakkor egy bizonyos árszint alatt valószínűtlen, hogy az általad leadott szöveg valóban szakértő kezekbe kerül.

Gondolj bele a fordítás menetébe! Vajon a szakfordító egy óra alatt hány bekezdéssel végez? Szerinted mennyi időt kell rászánnia az általad átadott szövegre (például a szöveget meddig tartott eredetiben megírni)? Az időráfordítással arányos lesz a fordítási díj.

3

Mennyire számít a fordítás stílusa?

Vannak olyan fordítások, amelyek eredendően és reménytelenül rosszak. Egyelőre ilyenek a gépi fordítások, a lelkes amatőr által kiszótározott szövegek, de az is előfordul, hogy az nyelvtanilag egyébként helyes fordítás elveszíti az eredeti szöveg lendületét. Ezt a kellemetlen helyzetet elkerülhetjük, ha megbízható fordítóirodát választunk, és a megrendeléskor azt is tisztázzuk, hogy mi lesz a lefordított szöveg rendeltetése.

Az irodák alapszolgáltatása általában az idegen nyelvű szöveg megértését célzó fordítás. Ha a szöveget arra szánjuk, hogy nyomtatásban megjelentessük, így több ezer vagy tízezer ember elé tárjuk, akkor az alapfordítás nem elegendő, a szöveg nyelvi ellenőrzésére (lektorálására) is szükség van. A lektorálás azt jelenti, hogy a lefordított szöveget egy második nyelvi szakember is átnézi, és az esetleges hibákat kijavítja.

Ez a szolgáltatás nagyon megéri az árát (kb. 50%-os felárat), ha a megrendelő arra gondol, hogy az általa publikált szöveg őt minősíti. Teljesen felesleges viszont akkor, ha az a célunk, hogy a lefordított szöveget szűk körben értelmezzük.

4

Ha nem vagy szakfordító, ne fogj bele magad!

A kísértés gyakran hatalmas! Miért ne fordítanád le magad a szöveget, hiszen folyékonyan beszéled a nyelvet, többször jártál már az adott országban, sőt: pontosan ismered a terület szakkifejezéseit.

Ne feledd, hogy a beszéd nem ugyanaz, mint az írás! Az esetek 99%-ában az amatőr fordítók által készített fordításról azt fogják gondolni az olvasói, hogy az „idegenül cseng”. Az esetekben döntő többségében nem engedheted meg magadnak azt a luxust, hogy a Rólad szóló, Téged jellemző szöveg ne legyen tökéletes.

Ha nemzetközi képet szeretnél kialakítani magadról, akkor válassz profi fordítót! Gondolj arra, hogy Te mit gondolsz azokról, akik helytelenül írnak magyarul. Az ilyen szöveg a legtöbb nyelven nem vicces, hanem inkább kínos!

Véglegesítsd a szöveget, mielőtt leadod!

5

Szorít az idő és Te késztetést érzel, hogy a szöveg első felét már elküldd fordításra... Nagy hiba! A tapasztalat azt mutatja, hogy a félkész szöveg fordítása hosszabb ideig tart, mintha megvárnád a véglegesítést. A több verzió követése és a javítások átvezetése nagyon időigényes, így drága is. Ráadásul a hibalehetőség is nagyobb.

Ha mégis arra kényszerülsz, hogy az eredeti szöveg elkészülte előtt már el kell kezdened a fordítást, akkor jelöld minden verziót külön dátummal és a változásokat pedig emeld ki a fordítóiroda számára jól látható formában.

Mire jó az internetes fordítás?

6

Ha sürges az idő, biztosan felmerül az internetes (gépi, szoftveres) fordítás lehetősége. Az biztos, hogy az ilyen fordítás gyors és ráadásul teljesen ingyenes. Többnyire rossz is!

Ha internetes fordításra kényszerülsz és az így készült szöveget másnak szánod, feltétlenül tisztázd vele előre a tényt, hogy gépi fordítást küldesz. Ezzel elkerülheted, hogy gondatlannak, rosszabb esetben pedig egyszerűen butának nézzenek.

Érdeemes megkérdezned egy fordítóirodát, hogy vállalja-e a munkát. A rugalmas irodákkal meg lehet beszélni, hogy nagyon egyszerű fordításra van szükség, az ár viszont fontos szempont, és ilyenkor a fordítóirodák ennek megfelelő árajánlatot tesznek. Lehet, hogy a fordítóiroda megoldása olcsóbb lesz, mint az internetes fordítást később átnézni egy nyelvi szakemberrel.

Beszéld meg a fordítóval a céljaidat!

7

A megrendelő pontosan tudja, mire fogja használni a fordítást. De vajon a fordító tudja-e? Ha tisztázod a fordítóirodával a szöveg célját, akkor annak megfelelő stílusra, szóhasználatra, mondathosszúságra fognak törekedni. A fordító hálásan fogadja a magyarázatot.

Kell, hogy a fordító ismerje a szakterületet?

8

Szakfordítás esetén: igen! Gondolj csak bele, hogy magyarul is milyen nehezen érthető az orvosi, jogi, műszaki vagy az informatikai szaknyelv. Hiába az anyanyelvi szintű nyelvismeret, ha olyan területek szövegét kell lefordítani, ahol a fordító nem jártas. A fordítóirodák ezért kínálnak minden nyelvpárból többféle szakterületet. Ha például egy szerződés fordítását rendeled meg, akkor jogi szakfordító fogja fordítani.

Mire jó a nyelvi ellenőrzés?

9

A szakfordítók is csak emberek, az emberek pedig hibázhatnak. Minél több szempár pásztázza végig a szöveg sorait, annál valószínűbb, hogy minden hibát megtalálnak benne. A fordítóirodák által kínált nyelvi ellenőrzés, más néven lektorálás az elkészült fordítás teljes átnézését jelenti. Minderre pedig csak akkor kerül sor, ha a fordítás megrendelésénél a lektorálás szolgáltatását is igényled. Ez az irodának több idő, ezért drágábban adja.

A nyelvi ellenőrzésre mindenképp szükség van, ha a szöveg nyomtatásba kerül, de legalábbis sok ember fogja olvasni. Teljesen felesleges viszont abban az esetben, ha csak a szöveg megértése a cél. A két véglet között a megrendelőnek kell mérlegelnie.

Ne fizess többet, mint amennyi szükséges!

10

A fordítás ára a szolgáltatás mennyiségével és minőségével arányos. A megrendelőnek mindkét tényezőre hatása van. A fordítandó szöveg mennyisége gyakran csökkenthető némi előregondolással és a felesleges részek eredeti nyelven hagyásával.

A fordítás minőségével kapcsolatban a fordítóirodák szemérmesek: „Csak kiváló fordítást készítünk!”- mondják. A megrendelő azonban bármikor kérheti a drága szolgáltatások elhagyását. A jó fordítóirodának mindig a megrendelő elégedettsége a legfontosabb!

